

Datum: 15.03.2016

07:12

Medij: www.politika.rs

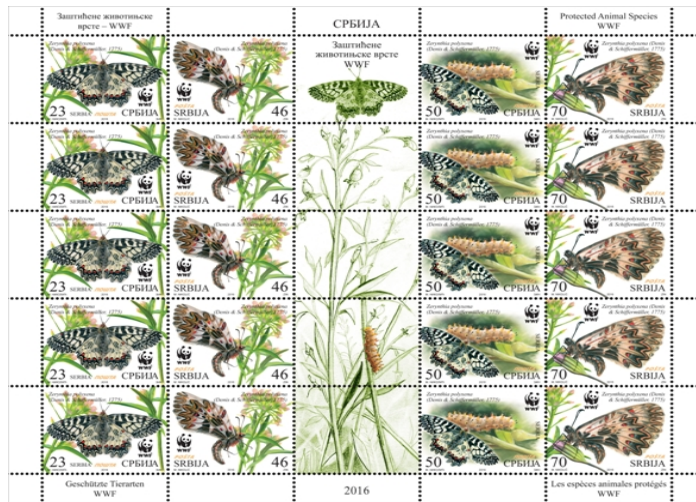
Link: <http://www.politika.rs/scc/clanak/351169/Marka-posvecena-uskršnjem-leptiru>

Autori:

Teme: Prirodnjački muzej

Naslov: Marka posvećena uskršnjem leptiru

2853

Ovogodišnje izdanje prigodnih poštanskih maraka „Zaštićene životinjske vrste“, „Pošta Srbije“ objavljuje pod logom Svetske fondacije za prirodu (WWF). Na četiri marke izdanja, nominalnih vrednosti 23, 46, 50 i 70 dinara, prikazan je uskršnji leptir (*Zerynthia polyxena*), u različitim varijetetima. Interesantan je način štampe ovih maraka u tabaku – reč je o dvadesetercu sa vinjetom u sredini, gde svaka pojedinačna nominala zauzima jedan stubac u tabaku. I centralna vinjeta prikazuje uskršnjeg leptira u prirodnom okruženju, a za umetničku obradu ovog izdanja bio je zadužen Miroslav Nikolić, kreator maraka „Pošte Srbije“. Umetničkoj obradi doprinos je stručnim savetima dao i Aleksandar Stojanovića, konzervator – entomolog Prirodnjačkog muzeja u Beogradu. U tiražu od 50.000 serija, tehnikom višebojne ofset štampe izdanje je štampano u Zavodu za izradu novčanica u Beogradu, a na šalterima pošta u prodaji će biti od sutra. U Srbiji se uskršnji leptir nalazi na listi strogo zaštićenih vrsta, uključen je u Evropsku crvenu listu globalno ugroženih vrsta životinja i biljaka i Evropsku crvenu knjigu leptira (*Rhopalocera*) Saveta Evrope gde se tretira kao ranjiva vrsta. Opasnost mu preči svega zbog globalnog zagađenja životne sredine, prekomernih upotreba insekticida, prevođenja neobrađivog u obradivo zemljište, kao i zbog spaljivanja suve trave i drugih biljaka gde njegove lutke zimuju. Uskršnji leptir je toploljubiva vrsta koja pripada familiji Papilionidae. Leptiri u rasponu krila imaju od 45 do 55 milimetara. Mužjaci i ženke su sličnih šara, ali su ženke krupnije i obično nešto svetlijih boja. Populacija im je široko rasprostranjena, ali uvek lokalno; u centralnoj i južnoj Evropi, Balkanu, a ka istoku dopire do Urala i Kazahstana. Usled velike promenljivosti ove vrste do sada je opisan veliki broj podvrsta i formi uskršnjeg leptira, tako da je samo na Balkanu utvrđeno 12 podvrsta od kojih dve u Srbiji. Uskršnji leptir naseljava topla, suva, travnata ili žbunasta staništa, stenovite obronke i zapuštene zaravni, obode nizijskih šuma, obronke nasipa i pruga, najčešće ispod 900 metara nadmorske visine. Obrazuje jednu generaciju godišnje. Leptiri su aktivni do tri nedelje i lete tokom aprila i maja. Ženke polažu pedesetak jaja, pojedinačno ili u manjim grupama, na biljke hraniteljke. Gusenice se tokom maja i juna hrane samo biljkama iz roda *Arystolochia* – vučija stopa, na kojima često mogu da se vide u velikom broju. Tek izlegle gusenice se u početku hrane samo cvetovima i mladim izdancima, a posle drugog presvlačenja hrane se listovima vučije stope. Odrasle gusenice duge su do 35 milimetara. Lutka se obrazuje na stabljikama biljke hraniteljke. Prezimljava u stadijumu lutke iz kojih, u aprilu naredne godine, izleću leptiri nove generacije. Komentar uspešno dodat! Vaš komentar će biti vidljiv čim ga administrator odobri.

